Írta: Farkas Kálmán
2016. december 04. vasárnap, 12:48 -

Cudar, hófutta - hóhordta világban didergett a cigánytelep. Akadálytalanul nyargalhatott és fütyült végig a jeges szél a cigánysoron. Még csak egy kóré sem állta az útját. Csak a rongyokba bebugyolált kút körül tűnt fel olykor-olykor egy cigány asszony, gyerek, hogy vizet vigyen a szomjazóknak. Egymás ölében, összekuporogva guggoltak a viskók, az apró kerítéstelen házak, amelyek kertjei a sík szántóföldre futottak.

Úgy tűnt, mintha egymást melegítették volna. Vigyázták a nagy semmit, a csóróságot. Őrizték a másik szegénységét. Ha valami megakadt egyik-másik házban, ha az életrevalóbbja hozzájutott a faluban húshoz, krumplihoz, vagy más zöldségféléhez, rájártak, míg tartott. Olyan szegénységben élt néhány család, hogy éhüket elütve már a feketecsirkéhez folyamodtak, vagy csókáztak, míg volt belőlük.

Kemény, csikorgó február eleje volt. Olvadásra, a tavasz kipattanására vártak a romák. Csakhogy ez még odébb volt, s halvány fénye sem sejlett. Tartotta magát a tél. Fázódtak, éheztek a romák. Gallyakért, fáért az erdőre jártak, Púposhalomra. De csak akkor, amikor megtudták, hogy az erdész nincs ott. Fogyott a varjú, nőtt a szegénység, koplaltak, fázódtak és reménykedtek.

Egyik reggel híre járta, hogy hamarosan szállítják a vetőkrumplit, amit a pályázaton nyert a kisebbségi önkormányzat. Felderült a romák arca. Úgy érezték, meg vannak mentve az éhhaláltól, s kibírják a kitavaszodásig. Valóban igazat mondott Rézi néni fia, a sintér, aki napszámba járt a gádzsókhoz. Ő hallotta a jó hírt az elnöktől, ő kürtölte el a telepen, a cigányok között. Egyik nap, kora délután egy hatalmas stráfárszekér állt meg a cigánysor elején megpakolva krumpliszsákokkal. Örvendeztek a romák. Kolompár Ricsi, a cigány elnök ott ült a zsákok tetején, és szólította a romákat, kinek mennyi jár. Cipelték, hordták a tele zsákokat.

Minden családnak két necczsákkal jár. Ez ötven kiló. Éppen annyi, amennyit el tudok vetni tavasszal a szociális földbe, amit kaptatok - tájékoztatta a romákat Ricsi.

- Hát nem étkezési kolompért kapunk, te fiú?! - kiabált Rézi néni, aki vejestül-menyestül tizedmagával élt a szélső viskóban.

- Ez vetőgumó - próbálta magyarázni Kolompár, az elnök. - Meg ne egyék, mert tavasszal nem lesz mit vetniük! - figyelmeztette jóindulatúan.

- Mit magyaráz? Vetőgumó? - így Rézi néni. - Olyan is te gyerek. Egyik se nagyobb, mint egy tojás. Mire megpucolod, nem marad belőle semmi - okoskodott a cigány asszony.

Gyorsan lezajlott a krumpliosztás. Mindenki ment a dolgára, visszahúzódott a kis otthonába. Vigyáztak a krumplira a romák. Attól nem féltek, hogy a nagy melegben meglottyanna, mert inkább maguk is fáztak. Olyan hideg sem volt a konyhában, az előtérbe, hogy megvette volna az Isten hidege. Nem is ez volt a baj, hanem az, hogy nem volt kitartásuk, nem volt mit enniük. Néhány napig még csak elnézték sóvárogva a necces kolompért, de aztán végül is az éhség lett az úr.

Ráfanyalodtak a vetőkrumplira. Rézi néninek öt éhes szájat kellett mindennap etetni. Trézsi néninek meg annyian voltak, mint az oroszok. S aztán ott volt a szerteágazó Kolompár família, a Lólék, a Lakatosok, a Farkasok, s a többiek. Amíg tartott, kolompért evett az egész cigánytelep. Reggelire a ler tetején, a vasplatón sütötték, délben lapcsánkát, este nyögvenyelőt. Aztán kezdték előről. S ahogy halvány fényével, reményt adó sugarával közeledett a kibomlás, úgy apadt, fogyott a vetőkrumpli a romáknál.

Trézsi néniék már kölcsön is kértek. Hogy kitől? Akinek még maradt. Talán az öreg pipás Rézi volt az, aki spórolt és megvonta családja szájától is a falatot, hogy tudjon vetni, ha elérkezik az ideje. S, ha nehezen, ha sokszor éhezve-fázva is, kiböjtölték a tavaszt. Napról-napra roppant a jég, fogyott a hó, s kidugták fejüket a kikelet első virágai, a téltemető és a hóvirág is. Lassan melegebbre fordult az időjárás. Érezni lehetett a párolgó föld illatát. Úgy tűnt, mintha minden megújult volna. Megpezsdült az élet a cigánysoron is. S amikor arra alkalmasnak, melegnek bizonyult a föld, egyik-másik roma - akinek még maradt - hozzáláttak kolompért vetni, a szociális földbe. Csupán néhányan voltak. Közöttük a pipás Rézi, aki kötényéből dobott egy-egy szem krumplit a kapa elé, amíg el nem fogyott.

- Mit csinálsz, Rézi? - bámulta a vetegető cigány asszonyt Trézsi néninek.

- Hát nem látod? Vetem a krompért - válaszolta a legtermészetesebben.

- De hiszen az már nem krumpli, Rézi? Csak a héja, he!

- Elfogyott a vető. De ha Devla segít, ez is kikel, mert jó nagy csírája van - okosította Rézi, a pipás cigányasszony a másikat.

Trézsi néni csak ámult a csodálkozástól. Azt hitte, meghibbant a pipás Rézi.

- Ebből te nem látsz te krumplit soha, Rézink!

- Majd megsegít az én Istenem - és újabb, szépen csírázó korompér héjakat vetett a gödörbe.

Éhségükben megették a vetőkrumlit a romák. Csak néhány családnak sikerült megmenteni valamennyit. Köztük a pipás Rézinek.

Az a hír járja, hogy olyan jó krompétermést senkinek nem sikerült betakarítania azon az őszön, mint a pipás Rézi néninek.